

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

IV. Ambrosium ad Christi fidem convertit,

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A *Commentariis illustrare aggreditur, IX. Commentarios in Johannem, & in alios Scripturæ libros inchoat, X. in Achaïam per Palestinam proficiscitur, XI. Athenis discedens Ephejo iter habet, XII. Casareæ Presbyter jam ante fuerat ordinatus. Alexandria pellitur, XIII. Cum, ne vitaretur ab Æthiopo, idolis sacrificasset, XIV. Casaream Palestinæ concedit. XV. Confutantur nonnulli, qui Origenem ab Heracla Alexandria depulsum fuisse scripserunt. XVI. Ecclesiastica mania obit; à multis foæretur Ecclesiis; XVII. Palestinam perlustrat. XVIII. Vtrum viginti & octo annos Tyri transegerit. XIX. Gregorium Thaumaturgum & Athenodorum fratres, aliosque in literis sacris & profanis instituit, Isaiam & Ezechielem Commentariis exponit.*

I. **S**EVERVM interim, cum jam aliquoties interficere adortus esset Caracalla filius, mors ex aggritudine confecta est, expleto Imperij decimo octavo anno, ætatis vigeſimum sextum agente Origene. Hic post aliquot deinde annos Romam ire contendit, Romanæ Ecclesiæ videndæ studio, cui tunc præerat Zephyrinus Papa, Tempus itineris ab Eusebio prætermisſum conjectura assequi studet Baronius, & in primum Elagabali rejicit annum, qui Zephyrini decimus octavus, & postremus fuit, causamque profectioſi Mammaam Alexandri matrem dedisse suspicatur, cum post accersitum ad se Antiochiam Origenem, Elagabalum Imperium ineuntem Romam esset comitata. Verum hæc aliter Eusebio temporibus divisa sunt: tunc enim à Mammaa Antiochiam accitum fuisse Origenem satis aperte significat, & disertis quoque verbis post illum Suidas, cum rerum potretur filius eius Alexander. Qui postquam Imperium adeptus est, non alias Antiochiam ivit Mammaa, quam cum Perlas Romanis finibus imminentes bello refutare aggressus est. Hæc multis post Zephyrini obitum annis inciderunt. Cum autem Imperator renuntiatuſ est Elagabalus, Emefæ commorabatur Mammaa, neque in tanta rerum conversione curioſis auditionibus operam dare potuisse verisimile est. Equanam porro causa fuerit Baronio, cur incertam Origenianæ in Italiam profectioſis occasionem comminisceretur, Mammaæ nempe affectandæ studium, cum veram expresserit Eusebius, Romanæ nimirum Ecclesiæ, omnium, ut ipse scribit, antiquissima, penitus cognoscendæ desiderium, non video. Hoc ergo iter Severi inter obitum, qui anno Zephyrini undecimo contigit, ipsiusque Zephyrini mortem, quæ ad alterum Elagabali annum pertinet, conferre satis habeamus: à tempore autem præcise designando, cum ne conjecturæ quidem locum nobis Veterum monumenta præbeant, abſtineamus. Id in decimo tertio Zephyrini anno Historici quidam constituunt, quod ab Eusebij rationibus non discrepat, & mihi satis probatur.

II. Propere perlustrata Roma, statim Alexandriam Origenes repetiit, traditaque ei rursuſ est à Demetrio Catechumenorum Christianis dogmatis imbuendorum cura. Quo cum in opere, omiſſis cæteris studiis, dies ac noctes urgeretur, nec sibi ad Scripturæ, divinarumque rerum perveſtigationem reliqui quidquam facere posset, docendi munus cum Heracla, qui tum cæteris eius præstabat discipulis, ita partituſ est, ut rudioribus prima doctrinæ Christianæ elementa hic traderet, maturiores ille & jam usu peritos reconditis dogmatis instrueret.

III. Hinc aliquantum lucratus otij, eo ad enodandas Scripturæ obscuriores intelligentias usus est, seseque in eo studio quotidianis commentationibus diligenter subegit. Verum cum operam suam absque Ebraicæ linguæ notitia frustra consumi intellexisset, id quoque ornamentum ac reliquas doctrinæ suæ laudes adjunxit. Iohannes Tritemius in libro De scriptoribus Ecclesiasticis res Origenis literis prosequens, ipsum ait jam senem contra suam ætatem linguam Ebraicam didicisse. Perperam nempe accepit ista Hieronymi: *Tantum in Hieron. lib. De script. Eccles. Scripturis divinis habuit studij, ut etiam Ebraicam linguam contra ætatis, ætatisque suæ naturam edisceret.* Quæ sic intelligo, jam virilem ætatem adeptum Adamantium, quæ atas Grammaticas tricas ac quisquilias aspernari solet, & gravioribus studiis delectari, eo tamen demisisse animum, ut in hac arte se exerceret. Nulla illic senectutis significatio. Magdeburgenses vero idem narrant his verbis: *Ita igitur otij aliquantulum nactus, ad discendam linguam Ebraicam, sua aliocui nature adversam, ut Suidas ait, minimum adiecit.* Quæ illic habet Suidas, è Græca translulit interpretatione Hieronymiani Operis De scriptoribus Ecclesiasticis, ubi proxime adducta Hieronymi verba sic reddita sunt: *ὅτι καὶ τὴν ἑβραϊκὴν ἀφελθεῖν ἐπατιεθεὶς ἐν τῇ τε ἡλικίᾳ, καὶ τῇ οὐκ ἐστὶν ἐπιμαθεῖν.* Quod de Alexandrinæ gentis natura dixit Hieronymus, quæ juxta Græcorum omnium consuetudinem linguarum exoticarum notitiam contemnebat, id ad Origenis ipsius naturam Interpres pessime retulit. Vnde fraus Suidæ ac Magdeburgensibus facta.

IV. Erat per id tempus Alexandriæ vir opibus ac dignitate florens, ingenio etiam spe-

b

status & doctrina. Hanc Valentini errore, qui tunc in Ægypto vigeat, Marcionis alij, A
implicitum fuisse scribunt. Commodè utriusque: maxima siquidam etiam prodiderunt: hoc
est Noëtiunum, Sabellius quippe statim post Origenis obitum Noëti præceptoris sui deli-
ramenta renovavit. Crebro ad Origenem ventitabat Ambrosius cum alijs partim Hæreti-
cis, partim Ethnicis Philosophis, qui viri nomine ac doctrina pertrahebantur. Nam rerum
divinarum documentis Philosophiæ quoque, Mathematicarum & humanarum discipli-
narum præcepta aspergens, auditores erudiebat pro uniuscuiusque captu: nec parum iis
doctrinis inesse censebat ad facta percipienda adjumenti. Adversus hunc ita affectus est
Ambrosius, ut ejuratis erroribus saniori doctrina instituendum ei se traderet, ad ejusque

Baron. ad
A. 220. N.
6. & 12.

focietatem sese penitus applicaret. Tunc imperasse Caracallam agnoscit Baronius, cum B
ad Christi fidem conuersus est Ambrosius. Idem tamen Origenem Roma Alexandriam re-
diisse docet postremis Zephyrini temporibus, recens adepto Imperium Elagabalo: cum
Ambrosij conversionem præcesserit hæc Origenis reditio. Plane suo sibi gladio jugulatur.

V. Iisdem fere temporibus militarem hominem Alexandriam mittit Arabia Præfex, cum
literis ad Demetrium Episcopum, & ad Ægypti Præfectum, quibus vehementer orabat
Origenem ad se confestim mitterent, velle se de rebus divinis cum eo communicare, ejus-
que doctrinæ fieri participem. Æquissima postulationi annuit uterque. Abligatus ad eum
continuo Origenes, & re feliciter explicata Alexandriam sine mora reversus est. Quod
autem asserit Halloxius, minime dubium esse quin ad audiendum Hippolytum in Ecclesia
quadam verba facientem per id tempus accedens Origenes, designatus ab eo, & honõris C
gratia adstantibus fuerit monstratus, ut factum refert Hieronymus, indiget id quidem pro-
batione: cum enim ex Arabia excesserit Hippolytus, & in Italia demum martyrium obie-
rit, huic alibi passim occurrere potuit Origenes, & concionanti adesse.

Nicom. lib.
D. 109.
Fol. in
Hippolyto.

V. I. Non multo post Alexandria clam exiit, arma impia Caracalla fugiens, quibus fu-
nestissimam Alexandrinis cladem intulit. Annus trahebatur Christi 215. Caracalla quin-
tus, ætatis circiter trigessimus agente Origene. Secessit ille in Palaestinam, & Cæsareæ
sedem posuit: ubi tantus ei ab Episcopis honos habitus est, ut nondum licet Presbytero,
sed Laico etiam tum deferretur negotium Scripturæ publice in Ecclesia explanandæ, præ-
sentibus Episcopis. Ægre tulit Demetrius, & tanquam præter fas ab Episcopis & Origene
attemptatum scriptis ad eos epistolis damnauit. Factum rationibus, aliorumque Episcopo-
rum auctoritate & exemplo excusarunt Theodotus (Theotechnum Photius appellat)

7. In. fol.
118 & 119.

Cæsareæ Episcopus, Hierosolymæ Alexander. Nec ita tamen placarunt Demetrium, ut
non Origenem per literas, missosque Diaconos revocaret. Paruit ille mandatis, & rever-
sus in patriam consueto sese muneri restituit. Castiganda hic Halloxij, aliorumque indili-
gentia, qui prius hoc Origenis in Palaestinam iter confuderunt cum altero paulopost à no-
bis narrando quod ad Achaia Episcopos proficiscens per ea loca habuit: utramque enim
professionem caute distinxit Eusebius, prioremque ante Caracalla interitum ab Origene
susceptam narrat libr. 6. Hist. cap. 19. posteriorem temporibus iis deputat, quibus Phileto
Antiocheno Episcopo successit Zebinus; locus extat libr. 6. Histor. cap. 23. Episcopatum
autem Zebinus inuit sub Alexandro Seuero, ut est in Eusebiano Chronico. Id quod alio E
ipse loco Halloxius animadvertit.

V. II. Coorto interea Romanos inter & Persas bello, Antiochiam venit Alexander Se-
verus, Mammæa matre comitatus, quæ ut erat natione Syra, & rerum Judaicarum ac
Christianarum aliquem perceperat usum, Origenem ejus tunc passim celebrabatur no-
men, misso militari satellitio ad sese accersivit, exploranda hominis doctrinæ, majorisque
Christi notitiæ adipiscendæ causa. Multis apud illam de Deo sermonibus habitis, exacto
illie non modico tempore ad intermissa studia Alexandriam properavit. Hanc Origenis
peregrinationem temporibus illis conjungens, scio me Chronologorum aliquot rationi-
bus repugnare, qui ad extremos Alexandri Severi annos Persicam expeditionem refe-
runt, cum multo ante exitum Alexandri visere ad Mammæam Origenem ivisse certum sit. F
At nobis favent Eusebii *ἑπιτομὴ*, quibus in hac historia perpetuo adharemus: nam

Euseb. l. 6.
Hist. cap. 21.

Persicum bellum secundo Alexandri anno assignat in Chronico; in Historia autem, post-
quam Alexandrum imperatoriam dignitatem assecutum significavit, Origenis itionem
ad Mammæam continuo subjunxit: Cæsariensem vero Origenis secessum, quem decimo
Alexandri anno contigisse docet, longe inferius recensuit. Qui vero bellum hoc rejece-
runt in postremos Alexandri annos, nullo auctore fecerunt; nam qui ætatis illius res ge-
stis complexi sunt Herodianus Zosimus, Xiphilinus, & Lampridius, Persicæ expeditionis
neutiquam expresserunt tempus, solus illud adnotatum reliquit Eusebius, quem sequi-
mur. Sin hæc ante contigisse pertenderis quam Romam ivisset Mammæa, ut vult Baro-
nius, alterutrum enim dicendum est, nec eam quippe alias Antiochiæ fuisse apparet,

Baron. ad
A. 220. N.
6.